

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z BIOLOGII

Opracowała Iwona Janecka

I. Kontrakt między nauczycielem i uczniem:

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
2. Ocenie podlegają wszystkie wymienione formy aktywności ucznia.
3. Każdy uczeń powinien otrzymać w ciągu semestru minimum 3 oceny z przedmiotu.
4. Sprawdziany są obowiązkowe.
5. Sprawdziany są zapowiadane, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i podawany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiedzy.
6. Kartkówki nie muszą być zapowiadane. Niezapowiedziana kartkówka obejmuje 3 ostatnie tematy.
7. Uczeń nieobecny na sprawdzianie jest zobowiązany napisać go w terminie uzgodnionym z nauczycielem do 2 tygodni od powrotu do szkoły.
8. Uczeń ma prawo poprawić każdą niesatysfakcjonującą go ocenę, zgodnie z zasadami określonymi w WSO, do 2 tygodni od jej otrzymania.
9. Po dłuższej, usprawiedliwionej nieobecności (powyżej 1 tygodnia) uczeń ma prawo nie być oceniany do 3 dni po powrocie do szkoły.
10. Uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do lekcji 2 razy na semestr (uczeń zgłasza nieprzygotowanie przed rozpoczęciem lekcji). Przez nieprzygotowanie do lekcji rozumiemy: brak pracy domowej, brak gotowości do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych do lekcji.
11. Niezgłoszenie przez ucznia nieprzygotowania do zajęć skutkuje wpisaniem oceny niedostatecznej.
12. Ocenę można uzyskać za aktywność na lekcji np.: częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi, aktywną pracę w grupach, udział w dyskusji, w tzw. „burzy mózgów”, „poprowadzenie” lekcji przez uczniów w oparciu o zagadnienia i sugestie podane przez nauczyciela,
13. Ocenę można uzyskać za aktywność dodatkową np.: projekt, plakat, pomoc naukowa, prezentacja.
14. Uczeń, który otrzyma ocenę niedostateczną śródroczną musi ją zaliczyć do końca drugiego semestru, jeżeli chce uzyskać pozytywną ocenę końcoworoczną z przedmiotu. Zaliczenie może odbywać się w formie ustnej lub pisemnej.
15. Uczeń ma obowiązek odrabiania zadań domowych. Za brak zadania domowego otrzymuje ocenę niedostateczną.
16. Wszystkie sprawy sporne, nie ujęte w PSO, rozstrzygane będą zgodnie z WSO oraz rozporządzeniami MEN.

II. Kryteria oceniania z biologii. (załącznik nr 1.)

III. Obszary aktywności podlegające ocenianiu:

1. Rozumienie pojęć biologicznych i znajomość ich definicji.
2. Znajomość i stosowanie poznanych wiadomości .
3. Prowadzenie rozumowań - sposób prowadzenia rozumowań.
4. Rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem poznanych metod, weryfikowanie otrzymanych wyników.
5. Stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach problemowych , nietypowych.
6. Stosowanie wiedzy przedmiotowej w działaniach praktycznych.
7. Prezentowanie wyników swojej pracy w różnych formach.
8. Korzystanie z różnych źródeł informacji, w tym multimedialnych.
9. Przygotowywanie pomocy naukowych.
10. Aktywność na lekcjach, aktywność dodatkowa, własny wkład pracy ucznia.

IV. Formy aktywności:

- Sprawdzian
- Test wiadomości
- Konkurs
- Kartkówka
- Odpowiedź ustna
- Zadanie domowe
- Referat,
- Prezentacja multimedialna
- Praca w grupie
- Aktywność
- Projekt edukacyjny

Wagi ocen:

- test diagnostyczny- 1
- Zadanie domowe, prowadzenie zeszytu zeszyt, ocena zewnętrzna (szpital, sanatorium) w przypadku braku wag lub opisu oceny - 2
- referat, przygotowanie do lekcji- 3
- praca w grupie, praca twórcza- 4
- czytanie, aktywność, dyktando- 5
- kartkówka, doświadczenie, praca dodatkowa, prace długoterminowe- 6
- prezentacja, projekt edukacyjny- 7
- Odpowiedź ustna- 8
- recytacja- 9
- praca klasowa, sprawdzian (obejmujący większą partię materiału), prace plastyczne, techniczne, osiągnięcia w konkursach przedmiotowych- 10
-
-

V. Kryteria ocen poszczególnych form aktywności

Uczeń otrzymuje z pracy pisemnej (sprawdziany, kartkówki) ocenę wg skali procentowej:

niedostateczną - od 0% do 30% punktów ,
dopuszczającą - od 31% do 50 % punktów,
dostateczną - od 51% do 70% punktów,
dobrą - od 71% do 85% punktów,
bardzo dobrą - od 86% do 95%
celującą - od 96% do 100%

Podczas wypowiedzi ustnych oceniane jest:

- wykazanie się wiedzą merytoryczną,
- poprawne rozumowanie i wnioskowanie,
- posługiwanie się językiem biologicznym.

Odpowiedzi ustne oceniane są według następujących zasad:

- stopień niedostateczny - uczeń nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności ujętych w podstawie programowej; mimo pomocy nauczyciela nie potrafi wyjaśnić podstawowych pojęć i zagadnień omawianych na lekcjach; uczeń odmówił odpowiedzi;
- stopień dopuszczający - uczeń rozwiązuje zadania o niezbyt wysokim stopniu trudności przy pomocy nauczyciela, zna podstawowe pojęcia i zagadnienia omawiane na lekcjach; posiada wiedzę konieczną z punktu widzenia realizacji celów przedmiotu i nieodzowną w toku dalszego kształcenia;
- stopień dostateczny – uczeń opanował w podstawowym zakresie programowe wiadomości i umiejętności ujęte w podstawie programowej, zna i rozumie podstawowe pojęcia omawiane na lekcjach, w odpowiedzi występują nieliczne błędy rzeczowe i językowe;
- stopień dobry - odpowiedź zasadniczo samodzielna, uczeń rozwiązuje typowe zadania o dość wysokim stopniu trudności, zna i rozumie większość zagadnień i pojęć omawianych na lekcjach;
- stopień bardzo dobry - uczeń opanował zakres wiadomości i umiejętności programowych, sprawnie i samodzielnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, w odpowiedzi wyczerpuje temat, posługuje się poprawnie językiem biologicznym, swobodnie operuje pojęciami, dostrzega związki między nimi, wyciąga poprawne wnioski;
- stopień celujący - uczeń posiada wiedzę w pełnym zakresie materiału programowego, jest samodzielny, swobodnie kojarzy wiedzę biologiczną z wiedzą innych nauk przyrodniczych, odpowiedź wskazuje na szczególne zainteresowanie przedmiotem, zawiera własne oryginalne przemyślenia

Ocena pracy domowej:

Uczeń ma obowiązek odrabiania zadań domowych. Sprawdzanie ilościowe odbywa się na każdej lekcji, a jakościowe może być przeprowadzone w formie kartkówek.

Ocena z pracy domowej zależy od:

- strony merytorycznej,
- sposobu rozwiązania,

- estetyki.

Ocenianie innych form aktywności:

Zgłoszenie się „na ochotnika” do odpowiedzi ustnej z ostatnich 3 lekcji- oceniane jak odpowiedź ustna.

Praca w grupie: stopień zaangażowania, efektywność, przyjmowanie i wywiązywanie się z przyjętej w grupie roli, czas jej wykonania.

Aktywność na lekcjach- częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie prawidłowych odpowiedzi, dyskutowanie poprawne merytorycznie, efektywny udział w „burzy mózgów”.

Aktywność biologiczna związana a konkursami, turniejami przyrodniczymi, olimpiadami itp (poza lekcjami biologii):

- Za udział i duży wkład pracy- ocena bardzo dobra
- Za uzyskanie wyróżnień i zdobycie miejsc- ocena celująca.

Realizacja projektu edukacyjnego z biologii uwzględnia:

1. efekt końcowy (wytwór), a w szczególności:

- zawartość merytoryczną, treści,
- zgodność z tematem projektu,
- oryginalność,
- kompozycję,
- stopień wykorzystania materiałów źródłowych,
- estetykę i staranność,
- trafność dowodów i badań,
- wartość dydaktyczną i wychowawczą.

2.wkład ucznia w realizację projektu, a w szczególności:

- zaangażowanie ucznia,
- pomysłowość i innowacyjność,
- umiejętność pracy w grupie,
- udziału w praktycznym wykonaniu, wielkość zadań,
- stopień trudności zadań,
- terminowość wykonania przydzielonych zadań,
- poprawność wykonania indywidualnie przydzielonych zadań,
- pracowitość
- udział w prezentacji.

3. ocena prezentacji dokonywana jest z uwzględnieniem:

- poprawności językowej,
- specjalistycznego słownictwa,
- efektów artystycznych,
- atrakcyjności,
- estetyki,
- techniki prezentacji,
- stopnia zainteresowania odbiorców,
- poprawności udzielanych wyjaśnień, odpowiedzi odbiorcom.

Kryteriami oceny referatów są:

- selekcja informacji,
- poprawność merytoryczna,
- przetwarzanie informacji – nadawanie im innej formy,
- samodzielne formułowanie opinii i wniosków.

VI. Sposób ustalania oceny śródrocznej i końcoworocznej.

1. Przy ustalaniu oceny śródrocznej i końcoworocznej nauczyciel bierze pod uwagę stopnie ucznia z poszczególnych obszarów działalności według ustalonych wag.
2. Średnia ważona, obliczana wg wzoru:

$$\text{suma iloczynów (suma ocen z każdego obszaru x waga ważności) / suma wag ważności}$$
 jest oceną wyjściową do wystawienia oceny śródrocznej
Średnia ważona
 niedostateczny 1-1,65
 dopuszczający 1,66-2,65
 dostateczny 2,66-3,65
 dobry 3,66-4,65
 Bardzo dobry 4,66-5,49
 celujący powyżej 5,5
3. Przy wystawianiu tych ocen nauczyciel bierze również pod uwagę :
 - rozwój ucznia (jakie czyni postępy w danym czasie);
 - wkład pracy w stosunku do zdolności;
 - samoocenę ucznia.
4. Ocena końcoworoczna wyliczana jest tak jak śródroczna, przy czym ocena śródroczna traktowana jest jak ocena ze sprawdzianu.

VII. Sposoby przekazywania rodzicom (prawnym opiekunom) informacji o postępach i trudnościach ucznia w nauce.

Na początku roku szkolnego rodzice otrzymują kody dostępu do dziennika elektronicznego, dzięki którym mają możliwość na bieżąco śledzić oceny otrzymywane przez dzieci oraz kontaktować się z nauczycielami.

1. O sukcesach i niepowodzeniach ucznia rodzice (prawni opiekunowie) informowani są w czasie zebrań – wywiadówek przez wychowawcę ,w trakcie indywidualnych konsultacji z nauczycielem lub poprzez dziennik elektroniczny.
2. O wyjątkowych zaniedbaniach ucznia w zakresie przygotowania się do lekcji, oraz zagrożeniu oceną niedostateczną na półroczu lub koniec roku szkolnego nauczyciel informuje rodziców (prawnych opiekunów) w formie pisemnej zgodnie z WSO obowiązującym w Szkole Podstawowej nr 4 im. Św. Barbary w Lędzinach..

VIII. Informacja zwrotna

- a) nauczyciel – uczeń :

- nauczyciel informuje ucznia o wymaganiach edukacyjnych i kryteriach oceniania,
- nauczyciel przekazuje uczniowi komentarz do każdej wystawionej oceny;
- uczeń ma możliwość otrzymywania dodatkowych wyjaśnień i uzasadnień do wystawionej oceny;

- nauczyciel pomaga w samodzielnym planowaniu rozwoju ucznia;

- nauczyciel motywuje ucznia do dalszej pracy.

b) nauczyciel – rodzice:

- nauczyciel informuje rodziców o wymaganiach i kryteriach oceniania;

- nauczyciel informuje o aktualnym stanie rozwoju i postępach w nauce;

- nauczyciel dostarcza rodzicom informacji o trudnościach ucznia;

- nauczyciel dostarcza rodzicom informacji o uzdolnieniach ucznia;

- nauczyciel daje wskazówki do pracy z uczniem;

- podczas wywiadówek, indywidualnych konsultacji rodzic ma prawo wglądu do prac pisemnych swojego dziecka.

c) nauczyciel-wychowawca klasy- dyrektor:

- nauczyciel informuje wychowawcę klasy o aktualnych osiągnięciach ucznia;

- nauczyciel informuje dyrekcję o sytuacjach wymagających jego zdaniem interwencji.

Rodzice (prawni opiekunowie) są zobowiązani do bieżącego śledzenia postępów w nauce swojego dziecka.

IX. Warunki i tryb uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych.

Uczeń ma prawo do ubiegania się o wyższą niż przewidywana roczną ocenę klasyfikacyjną, jeśli spełnione są wszystkie poniższe warunki:

1. O ustalenie wyższej niż przewidywana oceny rocznej z biologii może starać się uczeń, który spełnia następujące warunki:

- systematycznie uczęszczał na zajęcia,

- ma usprawiedliwione wszystkie nieobecności na lekcjach biologii,

- posiada systematycznie prowadzony zeszyt przedmiotowy,

- odrabiał zadania domowe,

- zaległości w nauce spowodowane usprawiedliwioną nieobecnością uzupełniał w wyznaczonym przez nauczyciela terminie,

- uczestniczył we wszystkich sprawdzianach pisemnych i otrzymał z nich pozytywne oceny.

2. Uczeń składa pisemny wniosek wraz z uzasadnieniem do dyrektora, najpóźniej w terminie trzech dni od dnia poinformowania go o przewidywanej ocenie. Podanie rozpatruje dyrektor. Decyzję odmowną uzasadnia.

3. Jeżeli spełnione są powyższe warunki, to na uzasadniony wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) zgłoszony zgodnie z zapisem w Statucie szkoły uczeń może pisać (w terminie ustalonym przez nauczyciela) dodatkowy sprawdzian obejmujący materiał całego roku.

Aby uczeń otrzymał ocenę, o którą się ubiega, powinien ze sprawdzianu uzyskać stopień nie

niższy od tej oceny. Ocena uzyskana w wyniku sprawdzianu nie może być niższa niż przewidywana.

X. Dostosowanie wymagań dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się.

1. Symptomy trudności:

trudności z wykonywaniem bardziej złożonych zadań,

trudność z pamięciowym przyswajaniem i/lub odtwarzaniem z pamięci wyuczonych treści
problem z rozumieniem treści zadań, poleceń potrzeba większej ilości czasu na zrozumienie i wykonanie zadania.

2. Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych do potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych uczniów:

częste odwoływanie się do konkretnego (np. graficzne przedstawianie treści zadań), szerokie stosowanie zasady pogłębowości,

omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej),

podawanie poleceń w prostszej formie,

wydłużanie czasu pracy na wykonanie zadania,

podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w razie potrzeby udzielenie pomocy, wyjaśnień, mobilizowanie do wysiłku,

zadawanie do domu tyle, ile uczeń jest w stanie samodzielnie wykonać,

potrzeba większej ilości czasu i powtórzeń dla przyswojenia danej partii materiału,

pozytywne motywowanie ucznia.

XI. Ewaluacja PSO

PSO podlega ewaluacji po upływie każdego roku szkolnego.

Załącz. nr 1. Kryteria oceniania z biologii

Ocena celująca

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

posiada wiedzę w pełnym zakresie materiału programowego,

potrafi stosować wiadomości w sytuacjach problemowych (nietypowych),

swobodnie kojarzy wiedzę biologiczną z wiedzą innych nauk przyrodniczych,

dyskutuje na tematy przyrodnicze używając poprawnych argumentów,

wykorzystuje zdobytą wiedzę w działaniach praktycznych,

samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia, biegle posługuje się zdobytymi

wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych,

uczestniczy w olimpiadach i konkursach biologicznych, odnosi w nich sukcesy (zdobywając miejsca lub wyróżnienia).

przynosi konieczne do zajęć pomoce np. podręcznik.

Ocena bardzo dobra

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

opanował zakres wiadomości i umiejętności określone programem nauczania oraz sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami,

rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne objęte programem nauczania,

potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach,

sprawnie korzysta ze wszystkich wskazanych przez nauczyciela źródeł wiadomości, w odpowiedzi lub pracy pisemnej wyczerpuje temat w oparciu o wiedzę

podręcznikową, notatki z lekcji i ćwiczeń i nie popełnia błędów,

aktywnie uczestniczy w zajęciach np. dyskutuje, podejmuje problemy, motywuje kolegów do pracy, uczestniczy w tzw. „burzy mózgów”,

bierze udział w konkursach i akcjach związanych z tematyką przyrodniczą.

przynosi konieczne do zajęć pomoce np. podręcznik,

Ocena dobra

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

nie opanował w pełni wiadomości określonych w programie nauczania w danej klasie, zna i rozumie większość zagadnień i pojęć omawianych na lekcjach,

poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań teoretycznych lub praktycznych oraz zagadnień problemowych,

przynosi konieczne do zajęć pomoce np. podręcznik

Ocena dostateczna

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

opanował w podstawowym zakresie programowe wiadomości i umiejętności ujęte w podstawie programowej,

zna i rozumie podstawowe pojęcia omawiane na lekcjach,

przynosi konieczne do zajęć pomoce np. podręcznik,

potrafi wykonać typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności,

potrafi korzystać z pomocą nauczyciela z takich źródeł wiedzy jak: wykresy, tabele, modele, plansze itp.

Ocena dopuszczająca

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

ma trudności z opanowaniem zagadnień ujętych w podstawie programowej,

potrafi przy pomocy nauczyciela wyjaśnić znaczenie ważniejszych pojęć i zagadnień omawianych na lekcjach,

przynosi konieczne do zajęć pomoce np. podręcznik,

wykonuje zadania teoretyczne lub praktyczne typowe, o niewielkim stopniu trudności.

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

nie opanował wiadomości i umiejętności ujętych w podstawie programowej,
nie potrafi wykonać prostych zadań, nawet przy pomocy nauczyciela,
nie zna podstawowych pojęć i zagadnień omawianych na lekcjach,
nie prowadzi zeszytu przedmiotowego,
nie włącza się do realizacji zadań na lekcji